

Epistola Philippi Melanchthonis ad D. Iustum Ionam Praepositum
Witteberg. de Turbis ab Islebio Agricola commotis : Brief von Philipp
Melanchthon an Justus Jonas (in Nordhausen) ; [Jena], 20. Dezember
[1527] ; [Kopie]

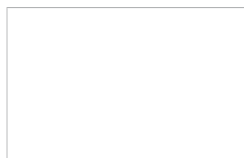
Melanchthon, Philipp

Chart. B 210, Bl. 443r-448r

https://dhb.thulb.uni-jena.de/receive/ufb_cbu_00009744

urn:nbn:de:urmel-d428bd5d-896e-47ea-abac-c3798e49c9a7-00009002-016

Lizenz: <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

ψ

Epistola
Philippi Melancthonis
ad
J. Justum IORAN
Propositum Vorteburg.
de
Turbo ab Irlebro Agricola com,
motus.

urn:nbn:de:urmel-d428bd5d-896e-47ea-abac-c3798e49c9a7-00009002-016

CR 1714.
4444

S. D. Valde delector officio tuo, quod nihil
graviori tuo sumptu literar huc mittere, ut, quo-
niam aliter non poter hoc tempore, per epistolas
cum absentibus amicis colloquar. De valetu-
dine tua saepe profecto cogito, nec raro in te
diligentiam in ea curanda agito. Nunc, quia
est beneficio convalescit, precor CHRISTUM, ut
te servet incolumem, et confirmet videri, ut
vivere possis ac videre filios filiorum tuorum.
Nunc o Calliope etc. Scribam enim de disten-
sione, quae mecum Iulio etc videtur, libris
simplicitate, ut et παλιὸν καὶ πρόσκαιρον,
iuxta nostrae civitatis legem, animi mei sensa
exponam. Non ignorabam, cum ad te proxi-
me scriberem per tuum ministrum, quod de me
triumphos asperant quidam, quomodo et nam-
ferretur in omnibus symposiis Iulii libellum
quae ἐπιβουλή, qui plausus essent po-
puli. Sed ego nihil volui ad te huius de re-
bus scribere, ne meo dolore nimum commove-

urn:nbn:de:urmel-d428bd5d-896e-47ea-abac-c3798e49c9a7-00009002-023

tere. Nunc portegram ipse fecisti merito,
nem hujus haecedia, ut liberem te nonnulla cura
scribam omnia tui exilium te regere. Ego
sane desidero in amico nostro humanitatem; quod
cum esset reprehensurum quidam in meo scripto,
plurimam censuram spargi per universam Ger-
maniam voluit, quam mecum exposuissent. Omnes
qui sermones minacissimi inhamatissimi ad me
perlati sunt. Scriptum ita celatum est, ut cum
etiam ad Ducem Georgium perlatum sit, ac Lip-
siae saepe descriptum, tamen mihi videre non con-
tingit. Neque magis cupere cupere videre. Quam-
quam enim vehementer commovebar hac injuria,
tamen hoc statueram, in tot diffidui non statim
mihi Cornua sumenda esse, sed hanc offensionem
consilio potius sanandam esse. Multi erant qui
verge causa, cur tegere hoc malum, quam
exulcerare, malebam. Itaque ad Eum lenissime
scripti, perzant me ei aliqua ex parte. Postea
ventum est in aulam, ubi quid accidit vel
ex ipso vel ex doctore Carpino certior fieri

urn:nbn:de:urmel-d428bd5d-896e-47ea-abac-c3798e49c9a7-00009002-032

445
potuisti. Ego ei ad te literas dedi, sed vecan,
de scriptis et plenar humanitatis, quas melior
tibi non esse redditar: Sed ut scias, quid actum
sit Torra, recitabo et ipse brevissime, quod ad
hanc rem pertinet. Hoc certissimum est, inmi,
cissime de me locutor esse quordam in aula,
accensor illo Istebr libello, quorum gratiam
non ulla adeo contemno, ut magnopere gaude,
am cor a me abalienari. Feram tamen a,
quo animo, L. fiant mihi parum agri. Pr. n.,
Cep. iussit, qua quendam experienti audisset,
ut de hui collagveremur, et judicarent Lu,
therus, Pomeranus, et alii, quod esset verum.
Lectur liber est, ac primus ille locus de poe,
nitentia agitatur. Ibi cum alii nihil viderent
viti, Istebrur contendit pugnare meum scriptum
cum scriptura, et cum Lutheri dogmatibus. Lu,
therum docuisse, quod ab amore iustitiae premi,
tentia inchoari debeat, et apud bonam esse, ac,
dicerent et egerent penitentiam. Et in Evan,

urn:nbn:de:urmel-d428bd5d-896e-47ea-abac-c3798e49c9a7-00009002-047

reho: poenitentiam in nomine meo, non in nomine
Christi, aut irati, iudicetur. Hic erat summa Ratio,
ut celebraretur. Ego respondi paucis, oportere
ferros in aures habere ante justificationem, et
in his ferribus non discerni facile posse amo-
rem iustitiae ac timorem poenarum; praeterea
cum ego non dixerim de simulatione poenitentiae
sed de ferribus dicitur immitti. Fatetur hoc
celebrari, sed ait a fide ^{minarum} ~~inchoandam~~ inchoandam
esse constitutionem. Sic ille accipit Baderum animum
in summam iracundiam ac discrimen vocavit. Ego
 respondi a fide minarum ferros non esse sepa-
randos, quod aliud est, fides minarum quam pavor.
Quod si mihi sibi expresserat, ille has disputationes
de fide minarum, de amore iustitiae notat esse
se meae aures ita percellere, ut tot anni tra-
satur inter Theologos nihil de talibus debui
audire, nam ille non multum ingenio meo tri-
buit, quia in re script etiam quandam ingra-
titudinem culpam. Nam cum ego ingenuum fan-
tassem praedicantem semper, cum tam multa ei

urn:nbn:de:urmel-d428bd5d-896e-47ea-abac-c3798e49c9a7-00009002-050

446

iudicium, nunquam ut me anteponebam, quia
 erat, habet enim apud se iocari, et in non aliam
 laudem partem experire. Lutherus se altercan-
 tibus nobis dixerunt controversiam. Sibi placere, ut
 fidei nomen tribuatur, iustificanti fidei, ac conso-
 lanti non in his terroribus; sedem generalem
 sub nomine praenitentiae recte comprehendit. Haec
 per totam altercationem simpliciter descriptam
 postea in toto volumine nihil expressit am-
 plius. Tantum inter plaudendum mecum facile
 litigabat, non placere sibi, quod decalogum, iube-
 rem doceri. Quia enim sumus a lege liberati,
 non esse decalogum exigendum, sed praecepta
 quae sunt in Paulo. Sed huc respondit, ear-
 parantes nihil esse nisi decalogum, et docendi
 causa decalogus apte comprehendendi potest; prae-
 sebit enim et Christus decalogum enarravit ac
 docuit. Sed ille exemplum Christi negabat
 ad nos pertinere, quia Christus docuisset iudeos.
 O hominem subtilem! Quis est qui perit
 ὁ πόλερ χάλλον ἀλλοιὸ τοῦτο αὐτῶν, ut

urn:nbn:de:urmel-d428bd5d-896e-47ea-abac-c3798e49c9a7-00009002-066

aut Aristophanes, si hoc non est. Negs enim du-
bito te facere arbitrum totius controversiae. S. e.,
nim videtur tibi iustam habuisse causam sic me
arripendi mordetur, nullam de causa poenam. Quod
si praeter rem movet hanc discordiam, quam pen-
denter fecerit, debet tibi considerandum, qui
non mediocriter audienti auctor fuit. Et futurum
est scandalum magis, si me, quod haud pro an-
mohatur, peripulerit ad respondendum. Ego huma-
nissime sum cum eo locutus Torquatus, nullam irati-
onem significatorem praebuit. Sed rogari, ut
reterem erga me benevolentiam retineret, me
libenter obvisi. Huius offensivum citat. Iste mihi
nihilominus placet, quam data, respondit. Non possum
lari, ut culpam deprecetur. Nam si hoc passus
sit sibi, se vixisse, fructum hanc sua opemone, ni-
hil obito; nec voto decernat ei triumphos Is-
a quo sentio impulsus ad me lacrimandum.
Non invidio ejus gloriae aut laudi. Hoc tantum
pro nostra veteri conjunctione peti, ut amicitia
nostram colere pingeret. Ego mihi consuevi
sum in eo orando notam me unquam offen-

urn:nbn:de:urmel-d428bd5d-896e-47ea-abac-c3798e49c9a7-00009002-070

447

genus praestumisse. Quod si ipse potest tam
 facile me ex animo episcopo, tametsi sit acerbum,
 feram tamen. Huc accedit, quod in tot dissenti-
 entibus magis conveniret nos ad hunc. *Zeus*.
 Et nunc Lutherus ita omni genere afflictionum
 oppugnat, ut sit mihi molestum acerbis a-
 liquid oneris a nobis. Nec pater, mi. Iona, de-
 siderium mihi honestam orationem pro meo scripto
 dicenti. Non omnia subtiliter, et nihil operatur
 eo loco, ubi id egi unum, ut attenuerem oratio-
 nem ad legendum Captum, quorum causa hinc
 scriptur. Quod, quod ista subtilitatis, quae
 me fugere scilicet, sunt inane. Quae prolixitas,
 quae situr miramur. Conner, quam intelligunt.
 Quod, quod multas dispensationes parant, ista
 nimirum Calida et videretur quod non culis.
 Ego vero hoc putavi agendum in hac inspec-
 tione Ecclesiarum, ut causas multarum contro-
 versiarum praeciderem. Disphes quibusdam
 est hoc, quod non satis vehementer sit in inspec-
 ta Pontificia doctrina. Quod facerem? Vidi
 homines indoctos scire pro consuetudine, et nihil

urn:nbn:de:urmel-d428bd5d-896e-47ea-abac-c3798e49c9a7-00009002-086

etiam agere totis Conventibus aliud, quam ut
omni genere Convictorum lapident monachos.
Nec reprehensor esse potui, quam incitator
putari. Hic atque alia multa, si Contingat
mihi pro me dicere, possum optima Conscientia
Commemorare. Regis hinc describo, quod maxime
pere cupiam cum illo gladiari. Fugio enim
ut qui maxime hoc genus pugnarum Ecclesiasti-
carum. Sed si ille me commoverit, non erit
reprehendendum, si me modeste defendero. Ego
autem malo, praesertim cum de Summa doctrina
Christiani nobis conveniat, pacem inter nos esse.
Quid autem mihi polliceri Labiam, nescio,
totum a me vacatur, ut pingeret amicus esse
nihil respondit. Hoc quid aliud est, quam bel-
lum denotare? Aut si me illud suum litem,
sum non amadvultu putat, non putat me
hominem esse, sed hunc aut lapidem. Ve-
rum animam abigendo. Ego ei condono, quod
quid huius fecit; te etiam rogo, ut meis verbis
ei simpliciter de mea erga ipsum benevolentia
nihil me mutare, esse cum mihi carissimum;

urn:nbn:de:urmel-d428bd5d-896e-47ea-abac-c3798e49c9a7-00009002-098

facturamq; mihi rem iucundissimam, si mihi
 mihi benevolentiam praeferat. Certe charitatem
 a nobis Christus regerit, huius gloriæ tribuat,
 ut deponat hanc ex animo, ratiundiam. Ego
 propterea hoc scripto testor, me tibi permittere,
 ut quiescat huius diffensionculæ, inter nos,
 si tamen hoc ab illo obtineri potest, sanctorum
 Hoc scripti ad te liberur, quam unquam adhuc
 cum quorum bonum locutus sum; sed scripti
 ideo, ut eum ad pacem adhortarer. Natur
 est mihi Dei beneficio filius, quem adpellant
 Gregorium de mei patris nomine. Eram enim tunc
 Torquatus. Mater graviter aegrotat. Sed fiat vo
 luntar Domini. Vale. p. de deo. Thomae.

Philippus.

Christus servet te
 ac tuam uxorem, filiumq;
 et totam familiam.

L.
 D. Iusto Jona Praeposito
 Wittenburgensi, suo amico
 Summo.